

Välkommen till ITS-rådets möte den 23 augusti 2012

Agendan

- Välkommen
- Nationell portal
- Lägesrapport ITS-rådets uppdrag
- Lägesrapport ITS Handlingsplan
- Utvärdering av ITS-rådets verksamhet
- Skrivelser till infrastrukturministern
- Samverkan med Forum för innovation inom transportsektorn
- Förslag till inspel till regeringen angående handlingsplan och ITS-rådet
- ITS Världskongress Wien
- Övrigt

ITS rådet

-

en statusrapport om rådets uppgifter samt handlingsplanen

2012-08-23

Uppdraget

- Utveckla formerna för samarbete mellan myndigheter och näringsliv
- Ge råd i och påskynda Trafikverkets och andra aktörers arbete med att genomföra handlingsplanen för ITS
- Verka för ett ökat Svenskt agerande i EU på ITS området.
- Årlig avrapportering till regeringen

Utdrag ur Kommittédirektiv 2010:67 om inrättande av ett ITS-råd
Tre huvuduppgifter:
•Ge råd och påskynda Trafikverkets och andra aktörers arbete med att genomföra handlingsplanen för ITS;
•Utveckla former för samarbete mellan myndigheter och näringsliv;
•Verka för ett ökat svenskt agerande i EU på ITS-området.

Utdrag ur regleringsbrev 2010-12-22
"Trafikverket ska ha ett samordningsansvar för genomförande och uppföljning av arbetet enligt Trafikslagsövergripande strategi och handlingsplan för användning av intelligenta transportsystem, ITS (VV publikation 2010:16)."

Regeringen

ITS-rådet
(uppdrag från regeringen)

Trafikverket
(uppdrag från regeringen)

Näringsliv

Myndigheter

Andra aktörer
(akademi, m.fl.)

ITS – sekretariatet
(uppdrag från GD)

• är ett stöd för ITS-rådet.
• stödjer även Trafikverkets verksamhet, i samråd och vid behov.

Utveckla former för samarbete

Uppgift	Vad är gjort	Vad återstår	Utmaningar	Status
Myndighetsforum	Etablerat, plattform för "data" projektet	Utveckla samarbetsformerna näringslivet	Vinna-vinna	
Storstadsforum	Etablerat, struktur och former samt roller inbördes	Samverkan i konkreta projekt	Kontinuitet långsiktigt, vinna - vinna	
MoU	Ökad samverkan, tre olika företag samt ett kluster.	Förnya MoU, förändra synsätten	Förändringsprocesserna	
Projektsamverkan	MOU-aktörer, samverkande system, kollektivtrafiken, SMHI, Swedavia	Omsätta i skarpt införande		
Ökad tillgänglighet till data	Rapport, samverkan med regeringen, pilot mäklare, paper i Wien	Genomföra rapportens förslag	Tidsaspekten	
Innovationstävlan	Tävling, leverera data, pilot mäklare, innovationsupphandling	Genomföra projektet 2013-14	Affärsmodellerna tävlingsbidragen	
Medverkan till svensk portal för transportområdet	Samarbete nationell portal med offentlig data	Överenskommelser om genomförande, förvaltning etc.		
Förslag till "stora grepp"	Skrivelse regeringen, förankring med aktörer	Beslut, förankring	Drivkrafterna för resp. "ekosystem"	
Samverkan med Forum för innovation inom	Etablerat	Genomföra samarbete	Bli konkret	
Affärsmodellarbete	Etablerat inom ramen för MoU			

Svenskt agerande i EU

Uppgift	Vad är gjort	Vad återstår	Utmaningar	Status
Positionspapper	Dec 2011, utvärderat	Rev. dec 2012	Vidarespridning	
Stöd till ITS Advisory Group	Rådet har utsett en ledamot, två möten genomförda	Medverkan i möten och support från rådet		
Deltagande i ERTICO	BoD, Policy Advisory Group	Fortsatt arbete		
Satsning Wien	Planerat med ett stort antal parter, "ITS the Swedish Way	Mäta nyttan		
Överenskommelse med ITS Sweden om spridning	Nationella konferenser, påverkan i internationella fora	Fortsatt arbeta		
Deltagande i konferenser/seminarier	Exempel: Wien, Smart Cities, ITS Norge, Korea, China, Stockholm Group, EFC, EasyGo, CEDR,	Fortsatt utbyte av information		

Ge råd och påskynda Trafikverkets och andra aktörers arbete med handlingsplanen

Uppgift	Vad är gjort	Vad återstår	Utmaningar	Status
Myndighetsforum och direktkontakter	Forum etablerat, 10-talet organisationer	Fortsatt arbete		
Genomgångar med repr. för myndigheter/företag	Sjöfartsverket, Transportstyrelsen, PTS, MoU, Kolltrafiken	Fortsatt arbete	Bättre samverkan, beställarrollen	
Förstudier	Kommersiell pilot, funktionsåtagande, h-plan cykel,	Storskaliga piloter, fordon, gods		
Förslag piloter/fältförsök	Smart samåkning, smart samverkan om digitala skyltar,	Pilot Fordons relaterad ITS med branschen, gods, betallösning kolltrafik, mm	Affärsmodellen	
Regler/riktlinjer för tillgänglighet till data	Test i Kista piloten	Genomförande	Hitta "good enough"-nivån	
Innovationstävlan	"Kista" om tjänster			
Innovationsupphandling	Samverkan Vinnova	Utvärdera, lära		

Område som behöver arbetas vidare med.

- Tillgänglighet till data/information
- Innovationsupphandlingar
- ”Stora grepp” satsningar
- Affärsmodell i skarpa case.
- Förtydligande av nyttor
- Justering av handlingsplanens innehåll
- Fortsatt arbete med agerande i EU
- Fortsatt samverkan mellan storstadsområdena
- Fortsatt samverkan mellan myndigheterna
- Former för implementeringar
- Utveckling av positionspapper
- Samverkan med Forum för innovation inom transportområdet

Regeringsuppdraget till Trafikverket

Utdrag ur regleringsbrev 2010-12-22

- *”Trafikverket ska ha ett samordningsansvar för genomförande och uppföljning av arbetet enligt Trafikslagsövergripande strategi och handlingsplan för användning av intelligenta transportsystem, ITS (VV publikation 2010:16).”*

Status handlingsplanen. Fokusområde: Planering och Innovation i transportsystemet

Uppgift	Vad är gjort	Vad återstår	Utmaningar	Status
1.1.1 Tillgängliggör effekt-samband för ITS- och "mobility management" vid all infrastrukturplanering	Samlad effektbedömning, ASEK-samarbete, kolla	Planer för effektsamband, Skapa förvaltning, Inventera effekt-samband för olika trafikslag	Få med alla aktörer	
1.1.2 Genomför systematiska, enhetliga utvärderingar och ta fram effektsamband vid införande av nya ITS - lösningar	ITS lösningar utvärderas som andra tjänster - metodbeskrivningar finns.	Skapa en förvaltning, se 1.1.1, Etablera kompetenser, effekter, Samband alla trafikslag	Harmonisera metoder för effekt-beräkningar	
1.1.3 Kompetensutveckla beslutsfattare och planerare	"ITS på väg", webb-version, webb-version av handbok www.trafikverket.se / ITS	Utbildningspaket för flera trafikslag planeras, Info och utbildning om effektsamband.	alla huvudmän, att säkra informationsflödet, ansvarig organ. för koordinering alla trafikslag	
1.2.1 Utveckling av internationellt konkurrenskraftig forskning och innovation inom ITS - området.	Center etablerade - CLOSER, FFI, CTR.	Planering av nya center pågår: Centrum för kollektivtrafikforskning, Transport Science Center, Kajt	Många olika centrum-bildningar skapar behov av tydliga gränssnitt	
1.2.2 Utvärdering och översyn av ITS Forskarskola	Genomfört	Fortsättning beslut, pågår	Samverkan mellan olika kluster	

Status handlingsplanen. Fokusområde: Data och Information

Uppgift	Vad är gjort	Vad återstår	Utmaningar	Status
2.1.1 Tillgängliggör statiska, temporära och planbaserade data om transportnät inkl. gång och cykelnät, bytespunkter/terminaler m.m. ITS - direktivet	Rapport om ökad tillgänglighet till data. Sthlm stad data, Trafiklab - en labmiljö för kollektivtrafik. Tillgänglig från flera.	Järnvägsdata. Cykel- gångdata. Hållplats och terminaldata. Enkel tillgång till data - mäkleriroll	Tillämpning av Inspire och PSI direktiven. Kommunala och statliga org. data, Kompletteringar med privata aktörers data?	
2.1.2 Tillgängliggör trafikregler och trafikföreskrifter	Kvalitetssäkra hastigheter, trafikföreskrifter	Inkl föreskrifter i NVDB	-	
2.2.1 Tillgängliggör trafikslags-övergripande trafikinformation i realtid	Samma som 2.1.1 Strategier väg/jvg Tillgång från flera	Alla trafikslag Enkel tillgång	Affärsmodeller Relationer mellan trafikslagen	
2.2.2 Trafiksäkerhetsrelaterade information utan avgift. ITS Dir.	Vägsidan "klar" genom RDS/TMC,	Affärsmodeller, fler kanaler	Affärsmodeller	
2.3.1 Ta fram förutsättningar och genomför ett pilotprojekt för att etablera en marknadsplats för data och information	Rapport nämnd ovan Mindre tester genomförda, "skarp" pilot planerad	Utvärdera Anpassa till nationella portalen "öppnadata.se"	Affärsmodellen	

Status handlingsplanen. Fokusområde fordon/farkoster, kommunikation och fysisk infrastruktur

3.1 Införande av system och tjänster

Uppgift	Vad är gjort	Vad återstår	Utmaningar	Status
3.1.1 Införa alkoholås inom samtliga trafikslag	Myndigheter, rattfylleri, flera trafikslag	Allm. accepterat EuroNCAP	Storskaligt, alla trafikslag, samordning	
3.1.2 Fortsatt arbete med införandet av ISA	Implementerat viss del, finns i många andra tjänster (taxameter, nav),	Kvaliteten på data, flera myndigheter, vidareutveckling	Affärsmodellen, paketering	
3.1.3 Förbereda för ett införande av eCall. ITS Direktivet	Finns i EU Direktiv Sverige förberett Sverige deltar i EU-projekt	Tidplan fastställd Föreskrifter Beslut EU	Bestämma fordonskategorier, datum	
3.1.4 Införandet av det trafikstyrningssystemet ERTMS	Plan för införandet Några sträckor driftsatta	Utbyggnad sker enligt planer i etapper och nivåer	Följa tidplanen	
3.1.5 eNavigation för sjöfarten	Mona-Lisa 1.0 (EU)	Mona-Lisa 2.0, väder, navig.opt, fraktsedel, Cesar samarbete	Implementering i verklig miljö	

Status handlingsplanen. Fokusområde fordon/farkoster, kommunikation och fysisk infrastruktur

3.2 Pilotprojekt/fältförsök, 3.3 Samverkande system

Uppgift	Vad är gjort	Vad återstår	Utmaningar	Status
3.2.1 Fokusera på fullskaleförsök med utvalda ITS tjänster	EU Easyway, fragmenterat, Test sites of Sweden	Paketera helheter, Aktörer träder fram	Roller och ansvar hos parterna affärsmodeller	
3.2.2 Genomför pilotprojekt "smarta försäkringar". Förhandlingsman tillsätts	Flera projekt, varav ett pågår. Bra erfarenheter, "stuprör"	Inkludera i paketlösning, Roller, affärsmodeller	Roller och ansvar hos parterna affärsmodeller	
3.3.1 Definiera fordonsplattform för ITS - tjänster.	Internationellt std-arbete, förstudie, kommersiell pilot	Roller o ansvar, affärsmodeller	Affärsmodeller	
3.3.2 Plan för införande av trafikslagsövergripande samverkande tjänster	Inom EU Easyway och CEDR studier Vinnova studie Sverige	Gemensamt arbete roller och ansvar, affärsmodeller	Roller och ansvar hos parterna affärsmodeller	
3.3.3 Definiera standard på olika element i den fysiska infrastrukturen	Sverige med i harm. arbete, utvärdering av tester, dialog branschen	Fortsatt dialog, mer av stödsystem, översyn av föreskrifter	Teknikutveckling snabbare än legala förändringar	
3.3.4 Fortsatt utveckling och försök med vägen som sensor.	utvärdering av tester, dialog branschen,	Säkerställa funktionalitet vägmärken fordonssystem	Dialog fordonstillverkare och väghållningsansvariga	

Status handlingsplanen. Fokusområde fordon/farkoster, kommunikation och fysisk infrastruktur

3.4 Kommunikation

Uppgift	Vad är gjort	Vad återstår	Utmaningar	Status
3.4.1 Fastställa specifikationer för kommunikation samverkande system. <ul style="list-style-type: none">infrastruktur till infrastruktur,fordon till infrastrukturfordon till fordon	Standard I2I etablerat Standardisering pågår inom ISO, ETSI, CEN med Sverige	Std-arbetet, Roller och ansvar, piloter med aktörerna, paketering av tjänster och verifiering	Teknikutveckling snabbare än std-arbetet	
3.4.2 Test av bl.a. olika trafiksäkerhetsrelaterade tjänster baserade på både korthållskommunikation och mobilnäts-kommunikation på utpekade vägvägsnitt.	Samtal om paketering av tjänster tillsammans med plattform- och kommunikationslösningar	Roller och ansvar, piloter med aktörerna, paketering av tjänster och verifiering	Roller och ansvar, affärsmodeller	

Status handlingsplanen. Fokusområde fordon/farkoster, kommunikation och fysisk infrastruktur

3.5 Vägavgifter

Uppgift	Vad är gjort	Vad återstår	Utmaningar	Status
3.5.1 Etablera ett nationellt vägavgiftssystem i Sverige.	Ett nationellt vägavgiftssystem för Sthlm och Gbg mfl	Betänkande sept. om infrastrukturavgifter gällande 1 juli 2013.	Informera utländska fordonsförare om att betala "avgifterna" .	
3.5.2 Genomförande av EETS - direktivet och kommissionens beslut om elektroniska vägtullar	Betänkande för genomförande av EETS-direktivet. Utredningen föreslår anpassning till kommissionens beslut. "elektroniska vägtullsystem".	TRV deltar i och finansiera arbetet. Arbetet sker även fortsättningsvis i samarbete.	Etablera avtal betalningsförmedlare om tillträde till våra vägtulls-områden	
3.5.3 Ett nationellt kontrollsystem för vägavgifter	<ul style="list-style-type: none">• Förslag att avgift betalas via transponder/ via betaltjänst på nätet.• Infoutbyte med skandinaviska grannar.• Infoinhämtning via EPC övervägs.	<ul style="list-style-type: none">• Etablera en betaltjänst på nätet• Vägavgiftssystemen tekniskt• Rutiner för utbyte av info Norge och Danmark• Etablera rutiner med EPC	Att verkställa sanktioner mot utländska fordon med obetalda avgifter	

Status handlingsplanen. Fokusområde godsfrågor

Uppgift	Vad är gjort	Vad återstår	Utmaningar	Status
4.1.1 Etablera ett forum för det svenska arbetet inom ITS gods i Europa.	Samarbete med Logistikforum Färdplan levererad	Påbörja genomförandet med branschen		
4.2.1 Pilot enhetligt digitalt transport-dokument/ fraktsedel för gränslösa transporter	Samverkan med projekt, Dryport, Monalisa	Affärsmodell Aktörer Logistiksystem (terminaloperatör)	Samverkan och affärsmodeller	
4.2.2 Integrera demos för gods (digital godsinfo, tull-deklarationer, eFreight m.m.) med andra demonstrationsprojekt	Följa färdplanen (foot printing, access-program, eFreight), samverkan via Closer	Planera, genomföra och demonstrera Affärsmodell	Input sjöfart	
4.3.1 Standardisering av beskrivning av terminaler med andra aktörer i Europa. ITS Dir.	Genom Easyway, ITS Direktivet och Fol	Planera in Easyways förslag i Sverige	Definiera aktörer och deras resp. roll	
4.3.2 Informera om och reservera säker parkerings-plats för lastbilar. ITS Dir.	Genom Easyway: harmonisering pågår, färdplanen	Fortsatt arbete i EU och i Sverige	Definiera aktörer och deras resp. roll	

Status handlingsplanen. Fokusområde persontransporter

Uppgift	Vad är gjort	Vad återstår	Utmaningar	Status
5.1.1 Göra multimodala resedata tillgängliga ITS -direktivet.	Rapport om data. Samarbeten mellan aktörer (ex.vis Kista och Trafiklab)	Järnvägsdata Cykel och gångdata Störningsdata alla trafikslag	Öka mångfalden, fler aktörer	
5.1.2 Förhandlingsman för att få relevant information om och på terminaler/ bytesplatser	Översyner på terminaler av behov. Ansvarsförhållande oklara	Tillsätta huvudman Roller och ansvar Affärsmodeller	Tillsätta huvudman	
5.2.1 Statlig förhandlingsman för betalning av kollektivtrafikresor för att långsiktigt tillgodose resenärernas behov	Huvudaktör finns Flera myndigheter samverkar. Resrobot vidareutvecklad	Fortsatt arbete stöd från myndigheter Följa eller påskynda tidplanen	Aktörernas medverkan, användarperspektivet	
5.2.2 Statlig förhandlingsman för ett informations-system för att boka och köpa biljett för hela resan.	Huvudaktör finns. Flera myndigheter samverkar. Webbaserad Resrobot	Etablera tjänsten resrobot. Användarperspektivet	Tillgång till data "alla" aktörer. Lösa institutionella frågor (trafikantkategorier)	
5.3.1 Skapa en samlad plan/förstudie för trygghetsåtgärder för individens resor	Svensk kollektivtrafik/ stiftelsen Tryggare Sverige har tagit fram en rapport.	Operationalisering av trygghetsbegreppet. Förstå roller och ansvar, flera aktörer, utse huvudman	Utse ansvarig för koordinering Affärslogiken .	

Status handlingsplanen. Fokusområde storstadsregioner

Uppgift	Vad är gjort	Vad återstår	Utmaningar	Status
6.1.1 Etablera samarbetsorg. mellan storstadsregionerna. ITS AP	Storstadsforum etablerat. Följer vad som sker på europeisk nivå	Koordinator oklar	Hitta vinna-vinna resenärsperspektivet	
6.1.2 Trafikslagsövergripande ITS-planer för trafikstyrning	Storstadsforum ansvar Partssammansatt: trafikstyrning - Stockholm. Trafikantinformation - Gbg Citylogistik - Malmö	Samverkansarena för trafikstyrning Medverkar i logistikforum. Planering fortsättning	Vinna-vinna och resenärsperspektivet	
6.2.1 Demonstrera attraktiva resetjänster	Västsvenska paketet Innovation Kista – nya tjänster Trafiklab – nya tjänster	Demonstration av tjänster	Resenärens behov Balans samhällets ansvar /privata	
6.2.2 Pilotprojekt för intelligent och miljövänlig citylogistik och godshandling	Samverkan Logistikforums och storstadsforums "citylogisk" Avsiktsförklaring kommunala, statliga och	Varaktiga lösningar Förstå marknads-mekanismerna. Goda exempel	Skapa varaktiga lösningar på stora utmaningar	
6.3.1 Aktivt arbete kring trafiksignaler för klimatsmart styrning av trafiken	Förstudier: Samarbetsarena trafikstyrning, förstudie "Adaptiva trafiksignaler". Förslag "Cykel och ITS"	Aktivt samarbete Akademien etablerar utbildning	Kompetensbrister Akademisk utbildning. koordinator	
6.3.2 Lösningar för att information till berörda trafikanter vid större störningar	Flera aktörer tar fram rutiner och tjänster för att nå ut till resenärerna	Samlad information utifrån resenärernas behov – alla trafikslag	Aktiva råd "vad göra"	

Behov av kompletteringar

- Kapacitetsutredningens slutsatser
- Roadmap gods (Bilaga 3)
- Effektivare kapacitetsutnyttjande
- Energieffektivt och klimatanpassat transportsystem
- Trygghet och sårbarhet i transportsystemet